

17. XI. 1946

Staramy się zatrzeć barbarzyńskie postępy hitlerowców i na miejscu zburzonych figur stawiamy nowe, aby Chrysta Jezusa i Marię rozbrzmiewała po wszystkich drogach i polach naszej parafii. Dzisiaj poświęciliśmy dwie figury Matki Boskiej: jedną w Koźminie przy Ryńku, a drugą w Kiecanowie.

marzec / 1947

Po raz pierwszy po drugiej wojnie światowej odbyła się misja. Zarówno parafianie jak i pastorz cieszyli się na odrodzenie duchowe. Misję przeprowadzili Ojcowie Oblaci z Markowic. Jeden z Ojców przeprowadził równocześnie misję w kościele sukursalnym we Wsiedniu. Udział wiernych był bardzo wielki. Klasztor nie mógł pomieścić słuchaczy. Z tej okazji zamieszono krzyż misyjny już przed tym postawiony przed klasztorem, na drugi koniec miasta - ul. J. Kausa i w 'uroczystej' procesji niesiono go na barkach przez miasto. Krzyż misyjny kolejni wszystkie stany, aby wynagrodzić zmięwość za sponiewieranie przez okupację.

18. I. 1947

Kościół postępuje z wynalazkami techniki. Klasztor został radiofonizowany.



Przez czas okupacji hitlerowskiej od r. 1940 do 1945 księża w Mogilnie były zamknięte, więc nie było mowy o biernymowaniu, to też kandydatów do sakramentu biernymowania zgłosiło się przeszło 4000. Nie tylko z naszej parafii, ale z parafii sąsiednich przybyli również.

Biernymowania udzielił J. G. Ks. Biskup dąbian Bernacki, który przybył do naszego grodu dnia 31 maja 1947 r. to jest w sobotę i wyjechał w niedzielę po południu. Na tę uroczystość miasto udekorowano zielenią i sztandarami.

Bandiera konna i rowerzyści wraz wielką masą wiernych wraz z Ks. proboszczem na czole witała distinguished gościa u kranca naszej parafii.



1. XI. 1947

Dziś odbyło się poświęcenie pomnika poległych powstańców wielkopolskich, aby zatrzeć ślady barbarzyństwa niemieckiego.

2. XI. 1947

Przyszedł się poświęcić plakiety śp. ks. prałata Piotra Wawrzyńca. Było to raczej powtórne poświęcenie, gdyż plakiety, która istniała od początku ufundowania pomnika, zniszczyli Niemcy podczas okupacji. Plakiety obecnie ufundowały spółdzielnie, a ułożono ją z fotografii w Szkole Plastyków w Poznaniu. Tym samym zlikwidowano inny ślad barbarzyństwa germanizacji i ułatwiono zwiedzającym cmentarz mogileński użycie nazwiska człowieka, który jest chlubą nie tylko Mogilna, ale całej Polski. Podczas poświęcenia plakiety przemawiali: ks. kan. Piwsiński z Inowrocławia, dawniejszy wikary ks. prałata Wawrzyńca, który znał ks. prałata w pierwszych latach kapłaństwa i ks. Szepejan Misiak, proboszcz miejscowy.



Wskoreszow Sodaliję Marianiską Panien.

II. Niedz. Adw. / 44

Zgłosiły się córki sowywatełstie, nauczycielki,  
panienki pracujące w urzędach, studentki  
i inne, rzicielki Przenajświętszej Dziewicy.

Prządca parafii sw. Jakuba i Jana obchodzi 17 grudnia 1944 r. srebrny jubileusz kapłanistwa.

grudzien / 1944

Wymuszająca uwrozystwość dla jubilata i parafii.

Wymuszająca dla ks. jubilata, że po obozach  
Stutthoff - Sachsenhausen i Dachau mogli u  
oitarzy stawić miłosierdzie Pańskie, a dla para-  
fian, że po wszystkich pomyptiach wysiedlenio-  
wych i ukupacyjnych, mogli razem z kapłanem  
na śmieciakach wdrainnych służyć Bogu śladem  
wzów swych.

Wszyscy biorą czynny udział w uwrozystwościach,  
aby tym dać dowód swej wdzięczności i uznania  
dla zastawionego i kochanego Duszpasterza.

Same plebania jest wrodekim kulminacyjnym.  
Kuchdy z jej mieszkańców ma okresloną czynność.

Kuchnia pracuje bardzo intensywnie. Dzwonki  
nie milkną, tu stale napływające telegramy.

W przeddzien uwrozystwości zjedzdają się konfratry  
z odleglejszych miejscowości. W wieczór poprzedzający samą uwrozystwość przychodzą zaproszone  
delegacje wszystkich towarzystw religijnych oraz  
miejscowa inteligencja. Następuje złożenie życzeń



Ksiądz Jubilatowi wraz wręczenie pamiątkowego  
ornatu. Po części oficjalnej podejmuje ks. proboszcz  
Misiak gości w apartamentach plebanii parnej.  
Nastroj bardzo miły. O północy milkiem wrzawa,  
aby żywi od rana dnia następnego przystąpić  
do samej uroczystości.

O g. 9-ej pod baldachimem wyprowadzono  
dostojnego jubilata w procesji z plebanii parnej  
do klasztoru wśród grona rodzińcy, konfratów  
i tłumu wiernych z okrzykami "Niech żyje."  
Niebo, jakoby dla zadokumentowania tej  
uroczystości w parafii, zostało piękną pogodą.  
Śnieg srebrzył się w jaśniejszym słońcu.

Następuje chwila wzruszająca. Bezgodny ks.  
jubilat celebryje mszę św. Kazanie wygłosił  
przyjaciel ks. jubilata z niedoli oborowej -  
ks. prob. Leon Mencil. Wśród zgromadzonych  
widac skupione twarze - kościół wypełniony po  
brzezi. Każdy otrzymuje obrazek pamiątkowy.  
Prisłaj gościami plebanii są przeważnie konfratry.  
Widziemy między innymi: ks. dziekana Mrogasa,  
ks. kanonika Jagodzińskiego, ks. prob. Samiericza.  
Menu obiadowe sporządzone według najlepszej  
wiedzy kulinarnej. Podczas obiadu trwały na  
część jubilata.

Sama postać jubilata w tym dniu uroczystym  
jak zawsze poważna z wyrazem pokory, tak  
charakterystycznej dla jego osoby.

We wzruszających słowach ks. jubilat dziękuje



wszystkim za okazanie tyle serdeczności. Wesoło  
upływają godziny. Wieczorem księża rozjeżdżają  
się, a pozostaje tylko rodzina ks. jubilate  
z ucigodnym życiem na czele.



Vicarius in archi visitatione decan.

Mogilno, die 5. XII. 57.

W. Zieliński



DZIEKAN  
Dekanatu mogileńskiego  
Ks. prof. Tad. Zieliński  
Mogilno, tel. 4,  
Konto BKO V-4667



maj 1948

Ze względu na drugi etap - klasztor został zradiofonizowany. Niektórzy namykali, że w kaplicach nie słychać kazania, teraz słowo Boże dotrze do każdego.

27. VI. 1948

Dzisiaj poświęcono figurę św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus przy zbiegu ul. J. Kausa i Kasztanowej. Przed wojną była figura św. Józefa, którą postawił Kaszmierzak senior. Podczas zawieruchy wojennej figurę zburono, głowę odnalaziono w pobliżu postumentu a korpus był gdzieś w śmietniku na podwórku. Kaszmierzak Roman, junior nawigował do tradycji ojca i postawił figurę na swoim miejscu.

sierpień 1948

Przy plebanii ławnej odbudowano taras. Het przed wojną na tym tarasie wstklonym na kolorowo niekoronowany król polski ks. prałat Kawczyński zasiadał często po swoich wyjazdach po diecezji i omawiał ze swoimi współpracownikami bliższymi i dalszymi plan pracy. Tenże historyczny taras został niestety zburzony podczas



okupacji hitlerowskiej i pozostała tylko  
cementowa posadzka. Podczas większych opa-  
dów deszczowych ściana, do której przylega  
taras czerniała zupełnie, szczególnie wnetrze kuch-  
ni. Przez budowę tarasu, usunięto te ano-  
malie i plebania farma uzyskała na  
powierzchni 45 m<sup>2</sup>. Na tym tarasie można  
wzdrzeć większe przyjęcia, można go wyzwać  
jako salkę zebrań, prowadzić katechizację itp.

Kuria Metropolitalna oddała w zarząd parafię 15. II. 1948  
św. Jana Ap. - ks. prob. Misiakowi a parafię  
św. Jakuba objął ks. prof. Zieliński.

Wielka radość w parafii. Sprowadziliśmy 15. II. 1948  
maszce drewny odmalowane w Niemcach.



17. X. 1948

Urządzamy kurs przeciwalkoholowy, na ławie plebanii parnej. Ksiądz proboszcz zapowiedział z ambony, że będzie mowa o bolączce, która trapi nasze społeczeństwo. Inżelba poznać wroga, aby go zwalczać. Dr. Rakowski wygłosił pogadanki ze strony fachowej.

26. X. 1948

Odprowadziliśmy mszę św. żałobną za spotęj duszy śp. ks. kardynała Prymasa Polski Augusta Hlonda, którego pogrzeb odbywa się w tym dniu w Warszawie.

31. X. 1948

W amfityatrjum Strytusa Król z manifestowaliśmy publicznie przez udział w procesji ulicami miasta do Pl. Wolności nasze przywiązanie dla Pana Krzeszowiata, Król serc i umysłów.

27. XI. 1948

Nasze organizacje katolickie wzięły udział w przeniesieniu urny z sercem śp. ks. Kardynała Hlonda do Parafiki w Gnieźnie.



17. VII. 1949.



Profesija III Zakona.



Kongregacija dokan. živi vobriega (margilaništaja)

r. 1949.



Ks. Prymas Wyszyński przyjeżdża do Archidiecezji Gnieźnieńskiej i woli w swym ingresie szlakiem wycieczkowym, który prowadzi również przez Mogilno. Planowano przyjazd na Rynek Mogileński i po różnych kłopotach i opóźnieniu dwugodzinnym woli się wreszcie przyjechać. Instytutka w klasztorze. Było zupełnie ciemno, kiedy zajechał oczekiwany samochód, otoczony banderą konną. Owacją nie było końca, po prostu wnieśli Ks. Prymasa do klasztoru. Mór wodził ksiądz Sacerdus Magnus, po czym Ks. Prymas przemówił bardzo serdecznie do zebranych licznie kapłanów i ogromnej masy wiernych, wspominając również o tym, że Mogilno już zna, pisali bowiem niegdyś prace w sp. ks. Wyszyńskiego. Niepodziankę dla Mogilna były swą na sposób rymski. Siostra Błazęja która przebywała kilka lat w Rygni, wyzdziła powitaniem z dziećmi które wznosiły głośne okrzyki wewnątrz kościoła na cześć Ks. Prymasa.

1. II. 1949



7. VI. 1949

Ks. Rektor Prymasa urządził z 130 klerykami z Arc. Seminarium Duchownego w Gnieźnie wycieczkę do naszego klasztoru. Przyjęliśmy i ugostiliśmy wszystkich z otwartym sercem. Panie Wincentki przygotowały posiłek który klerycy spożyli na dziedzińcu klasztornym. Chór nasz wykonał Gaendle Alleluja, co było miłą nowością dla naszych gości, gdyż w Gnieźnie tego nie śpiewali a klerycy udśpiewali na nabożeństwie w klasztorze mieszpa-ny po łacinie. Kastrój był bardzo serdeczny, klerycy śpiewali różne narodowe pieśni. Ten zapraw seminarijstów gnieźnieńskich odrzekł się chępcem mężeńskim, bo všimni od razu poczuło powołanie do stanu duchownego i zgłosili się w przy-jęcie ich do seminarium.

27. IX. 1950

Urządramy Kongres Maryjny. Kieroni przygo-towują się poprzez triduum i spowiedź szczerą do tej wielkiej uroczystości.

30. IX. 1950

Przybywa J. G. Ks. Prymas o g. 18-ej witany wroczytnie przed klasztorom. Łata niedziele wypełniona jest uroczystościami. J. G. Ks. Prymas celebryje msz s. o g. 9-ej



Jezu cichy i pokornego Serca,  
Uczyń serce moje według Serca  
Twego. (300 dni odpustu).

Na pamiątkę  
**Święceń Kapłańskich**

oraz

**Mszy św. Prymicyjnej**

z prośbą o pamięć w modlitwach

ofiaruje

*Ks. Władysław Ronieczka*

Kraków — Mogilno

5. — VIII. — 12.

1945.

Błogosław Jezu moim Rodzicom, Ro-  
dzeństwu i tym wszystkim, którzy  
dopomogli mi dojść do Świętego  
Ołtarza Twego.

Najświętsze Serce Jezusa  
w Tobie pokładam ufność moją  
(300 dni odpustu)

Pamiątka  
Pierwszej Ofiary Mszy św.

którą złożył Bogu

**Ks. Edmund Radomski**

4 czerwca 1946  
w Mogilnie

Twoim jestem o Mario i wszystko co  
mam jest Twoje.

„Pan mój i Bóg mój”

PAMIĄTKA

ŚWIĘCEŃ KAPŁAŃSKICH

O. WIKTOR M. KONIECZKA

deminikanin

Kraków. — 27. VI. 1954

„Magnificat...”

„Panie umiłowałem piękność  
domu Twego”  
(Ps. 25 8)

Z błogosławieństwem  
prymicyjnym

**Ks. Romuald Oksiak**

Oblat Maryi Niepokalanej

OBRA—MOGILNO

1959 r.

Błogosław Boże Rodzicom,  
Rodzeństwu, i tym wszystkim  
którzy dopomogli mi dojść do  
Twych ołtarzy.





Program Ingresu Maryjnego w Mogilnie 1.10.1950;

środa, czwartek, piątek  
27.9., 28.9., 29.9.1950, godz. 19

Triduum w Klasztorze Ks. prob. Fabianowski

czwartek i piątek  
28 i 29.9.50. godz. 15-17  
" " 18-20

Spowiedź w Kościołach Farnym  
i Klasztornym przy udziale obcych książy

sobota  
30.9.50. godz. 15-18  
" " 18  
" " 19

Spowiedź dla dzieci  
Rowitanie J. S. Ks. Prymasa przy Klasztorze  
Adoracja w kościołach ;  
a/ w klasztorze dla dzieci przeprowadzi  
Ks. kan. agr. Raiter  
b/ w Parze dla ogółu parafian przeprowadzi  
Ks. kan. Parniewicz  
Sposobność do spowiedzi św.

godz. 21

niedziela  
1.10.1950. godz. 5-6-7  
" " 8,30

Msze św. w kościele Farnym i Klasztornym  
Rowitanie J. S. Ks. Prymasa u bramy kościoła  
Klasztornego.  
Msza św. dialogowana dla dzieci  
Celebryje J. S. Ks. Prymas. Naukę po mszy  
św. wygłosi J. S. Ks. Prymas.

" 9,15

Błogosławieństwo, nieszawiat przy Klasztorze

" 10-11

Nabożeństwo stanowe/bez mszy św./

a/ w klasztorze dla młodzieży żeńskiej  
i męskiej przeprowadzi Ks. agr. Zaremba

" 11,35

b/ przy Grocie Matki Boskiej dla ojców  
i matek przeprowadzi Ks. kan. agr. Raiter

*przed 30.9. w Torze  
Ks. Kan. Jagodziński*

Suma Kongresowa, Celebryje (J. S. Biskup  
sufragan Dr. Lucjan Bernacki) Kazanie  
w czasie mszy św. wygłosi J. S. Ks. Prymas.  
Ewangelie św. odczyta Ks. dziekan Zieliński  
po mszy św. wspólny śpiew "Bogarodzica"

" 15,35

*Ks. Kan. Parniewicz*

Nabożeństwo Maryjne. Celebryje (J. S. Ks.  
Biskup sufragan) procesja z kościoła  
Farnego do Klasztoru i spowrotes. Proces-  
ja do pięciu oltarzy. Przy każdym oltarzu  
Kex Chryste, ewangelia św. dziesiątka  
różańca, modlitwy jubileuszowe, śpiew  
zespołu śpiewaczego, Te Deum przy Grocie  
Repozycja, przemówienie ko cove Ks.  
Dziękana mogile skiego.

Błogosławieństwo ko cove J. S. Ks. Prymasa



1. X. 1950.



Pamiętnik  
 KONGRESU MARYJNEGO  
 w Mogilnie  
 1-go października 1950 r.











Pamiętnik  
KONGRESU MARYJNEGO  
w Mogilnie  
1-go października 1950 r.



dla dzieci. Ukoronowaniem wszystkiego jest  
procesja z udziałem J. G. Ks. Przymasa do  
pięciu ołtarzy na drodze z łany do klaszto-  
ru. Przy każdym ołtarzu odmówiliśmy  
dziesiątkę, wianice, ewangelię, modlitwy  
jubileuszowe, śpiew choralny. Sprzyjające  
pogoda pozwoliła zarówno dzieciom jak  
i starszym do wzięcia udziału w tej nie-  
zwykłej uroczystości.

Mamy po raz pierwszy po wojnie wizytację  
kanoniczną naszej parafii którą przeprowadził  
J. G. Ks. Biskup Lucjan Bernacki.  
J. G. Ks. Biskup przybył do nas z kościoła  
parnego w uroczystej procesji. Witaliśmy  
Ks. Wizytatora entuzjastycznie przed klasztorem  
i wśród okrzyków *Mech żyje* i sygnalizacji  
sug kwiator, wprowadziliśmy do klasztoru.  
Pierwszy przemawiał ks. proboszcz, który przedsta-  
wił ks. Wizytatorowi historię kościoła oraz wkład  
parcy zarówno w dziedzinie materialnej jak  
i duchowej, której taknęła parafia po powrocie  
wojennej, prosząc na koniec o błogosławieństwo.  
Następnie ks. Biskup Bernacki w godnym  
wywodzie pochwalił tłumnie zapewnionych kościoł  
wierznych ze ich wiary, która dla możliwa

9. X. 1951



jest tradycyjna. Ks. Wyzytator udzielił również sakramentu bierzmowania.

10. X. 1951

J. G. Ks. Biskup Bernacki odprawił mszę św. pontyfikalną w asyście ks. prob. Piotrowskiego z Bratkowa i kleryków. W czasie mszy św. lud śpiewał pieśni i aklamacje mszalne. Po mszy św. Ks. Wyzytator wygłosił przemówienie do rodziców wskazując im na wartość duszy dziecka.

W drugim dniu wizytacji udał się ks. Biskup Bernacki do kościoła katolickiego we Wszedniu; była to pierwsza tego rodzaju uroczystość w dziejach tej wsi, kościół bowiem we Wszedniu jest par. protestancki czynny od 1945 r. Radzie wiernych była ogromna.

Zegnaliliśmy ks. Wyzytatora przed klasztorem o g. 5-ej par południu przy udziale niesłyszanej liczby wiernych. Na twarzach zgromadzonych malował się smutek, że po tak podniosłych uroczystościach które parafia przeszła nastąpiła chwila nastania z ukochanym Arcypasterzem. Na odjeżdżającym samochodzie posypały się bukiety kuratorów.



Wizytacja arcybiskupska.

-115-

17

8-9. IX. 1951.



W Kaplicy św. Józefa Sióstr Służebniczek.



25. VII. 1952.

Odpuść św. Jakuba.



25. VII. 52.

Nominacja ks. Prof. Zichorsty  
na Kanonika grem. Kromy.



Dekanat mogileński  
r. 1952.



Katechizacja  
w r. szk 1951/52

-116-









Triduum ku czci Św. Pocz.  
Św. Maryi Paawy  
w Mogilnie

4-8. XII. 1952 r.

Zbliżające się święto świątecznego Poręcia  
św. Maryi Paawy i tego roku zaplanowano  
pokazując miłość miłobliwej i pa-  
wliwej u stóp Matki Królowej, by w wspólnie  
spędzonych chwilach przypatrzeć się  
własnemu życiu i własnej duszy.

Tym razem Triduum odbyło się dla  
miłobliwej i paawliwej i paawliwej całego Mo-  
gila w klasztorze w godzinach wieczornych.  
Pomocno dopomagało, wyk-  
szekiem chętnym uczestniczenie w tych  
świętych chwilech.

Porządek nastąpił w dniu 4. XII. 1952 r.

Rozpoczęto nabożeństwem potęgowym  
z „godziną świętą”, w czasie którego  
naukę staową wygłosił ks. Prob. Misiek.  
Podobny porządek był i w dniach na-  
stępujących.

Triduum zakończono wspólną komu-  
nią św., w czasie której ks. Prob. wy-  
głosił stosowne kazanie, ale już  
w swoich kościołach.

Triduum przeprowadził: ks. Prob. Misiek  
i ks. Sikorski.



Obchód gwiazdkowy urzędnicy  
przed dziećmi w wieku 5 i 6 lat uczęszczają  
cych na katechizację w Dobogitwie.

21. XII. 1952.

Obchód gwiazdkowy odbył się w niedzielę dnia 21. grudnia 1952 r. w kaplicy parafialnej. Uczestniczyli w nim ks. kan. Wieluński i ks. Jan Sikorski - także byli obecni rodzice dzieci uczestniczących na katechizacji.

Program gwiazdki składał się z dwóch części. W pierwszej części dzieci powitały obecnych gości wspólnym wierszykiem. Następnie powiedziały co na katechizacji się nauczyły oraz co Bóg stworzył na świecie. Potem śpiewały pieśni adwentowe: „Archanioł Boży Gabriel” i „Panie Jezu przyjdź prosimy”.

Po tych pieśniach nastąpiła druga część. Po odśpiewaniu słówka uświetnionego w kaplicy rozpiewano 5 kolęd. Każda kolęda poprzedzona była wierszykiem, który dzieci wspólnie recytowały. W drugiej części ks. Sikorski przemówił do obecnych gości i dzieci, podkreślając wartość wychowania religijnego już od najmłodszych lat, zachęcając rodziców do pilnego przysyłania dzieci na naukę religii. Także ks. Kowalik złożył życzenia



22. 5. 1952

świętym wszystkim obecny od siebie. Dzieci  
ustawiają w piosenkę stworzył rytm. Po wybr-  
nym stworzeniu rytmu dzieci w liście do rosta-  
ły obdarzone paczkami ze słodyczą i opła-  
kami.

Po rozdaniu paczek jedna z matek wyraziła  
w imieniu wszystkich rodziców słowa uznania.  
No, to, że dzieci mogą korzystać z wczesnej  
katechizacji oraz stworzył rytm święte-  
nie wszystkim obecny. Era katechizacji  
rozpiewała katechizację, w ściebie leży."

S. Juliana Mojżesz





Opratek religijny wśród ubogich.

22. XII. 1952.

W dniu 22. XII. 1952. na terenie plebanii św. Jakuba w Kogitnie odbyło się tradycyjny obdarowywanie ubogich paczkami gwiazdkowymi. Przybyło brato to b. święteusz paruce. uczestniczyli w niej bowiem miejscowi duszpasterni: ks. kan. Dzielicki i ks. Sikorski, członkowie Rady Parafialnej: p. Konewski i p. Wegner oraz liczne grono opiekunek parafialnych. Rozpoczęto wspólnym śpiewem kolędy: "Gdy się Chrystus rodzi". Przemówienie ks. kan. Dzielickiego i ks. Sikorskiego wprowadziło wnyśkich zgromadzonych w nastrój Bożego Narodzenia. Przystąpiono do tańczenia się opłatkami - popłynęły serdeczne życzenia swianu duchem miłości Chrystusowej. Piękne deklaracje wygłoszone przez uczestniczące najbardziej na katechizację należały temu wieczorowi więcej wyrazu Wigilijnego. Nie odbyło się też i bez gwiazdono, który swymi życzeniami wprowadził dużo weselności. Na koniec rozdano paczki 56 ubogim, w których była żywność. Wspólnym odśpiewaniem kolędy zakończono powinną uroczystość.